

Daniel Hevier (1955)

Daniel Hevier je jedným z najtalentovanejších a najvšestrannejších autorov tej generácie, ktorá vstúpila do literatúry v 70-tych rokoch.

Okrem básnických zbierok pre dospelých píše pre deti poéziu, prózu, bábkové hry, rozhlasové hry, spolupracuje s televíziou, píše texty k populárnej hudbe, prekladá anglo-americkú literatúru (vedie i vydavateľstvo Hevi, ktoré založil v Bratislave v r. 1992). Pre najmenších čitateľov napísal viac než desať kníh, niektoré získali aj medzinárodné ocenenie.

Verše začal písať ešte počas gymnaziálnych štúdií, uverejňoval ich v rôznych časopisoch. Knižne debutoval ako devätnásťročný básnikou zbierkou *Motýlí kolotoč* (1974). V 70-tych rokoch vydal ešte dve zbierky: *S otcom v záhrade* (1976) a *Vták pije z kolaje* (1977). Všetky tri zbierky obsahovali prírodnú a ľúbostnú lyriku, najmä básne vyjadrujúce harmóniu vidieckeho života a básne mladieckeho očarenia. Prevažovali v nich harmonické tóny, radostné pocity, hravosť, bohatá metaforika, vtip.

V 80-tych rokoch sa charakter Hevierovej poézie zmenil. Začal si všimáť problémy mestského človeka modernej doby žijúceho v pretechnizovanom svete a drsnú realitu každodenného života. Táto tematika prevažovala vo všetkých jeho básnických zbierkach vydaných v 80-tych rokoch (*Nonstop*, *Elektrónkový klaun*, *Pohyblivý breh*, *V každých dverách*).

Zbierka básní a krátkych próz *Elektrónkový klaun* (1983) naznačuje svoju tematiku už názvom. Elektrónkový klaun symbolizuje človeka, ktorý v dobe automatizácie, elektronizácie sa odcudzil od prírody, je akoby riadený gombičkami, počítačom, žije v neustálom strese a zhone.

Kniha sa skladá zo štyroch častí. V prvej časti (*Dieťa sa hrá nad dierou hada*) vyjadril básnik najmä svoje obavy o deti, ktoré vyrastajú vo svete, kde i klaun – predstaviteľ životného optimizmu a smiechu – je na elektrónky. V básni *Vonku sa hrá mojich 13 dcér* charakterizuje tento svet nasledovne: *“S ponorkami, s britvami, s ohnivými chrobákmi, s kyselinami, s nábojnicami, s mestami, s vežami, s vojskami... sa hrá mojich 13 dcér. Na smetiskách, pri skladoch výbušnín, pri blázincoch, na nemocničných dvoroch, nad dierami hadov, pri kasárenských plotoch sa hrá mojich 13 dcér.”* Je mu ľúto, že deti žijú v dobe, keď sa všetko mení na tovar, obáva sa o ich budúcnosť v tomto skazenom a konzumnom svete. V básni *Deti starnú* to vyjadril veršami:

*Dievčatká
rastú do koženého pohodlia šéfov, chlapcov si rozoberú
športové kluby, psychiatrie, armády... neprosia vás o nič.
Už zajtra si vás kúpia.*

V druhej časti zbierky (*Remeslo žiť*) hovorí o tom, že človek nesmie dovoliť, aby ho ovládali veci, a i keď je remeslo žiť “strašné, unavujúce, kruté, zahanbujúce”, predsa je to “nádherné remeslo”.

V tretej časti knihy (*Spi, moje tigre chodia okolo*) dominuje téma lásky. Básnik je tu optimistickjší – verí, že i keď civilizácia, technizácia ohrozuje aj lásku, ona im dokáže odolať, ba i zdolať zlo, agresivitu a ničenie.

Posledná, štvrtá časť zbierky (*Počítač Hamlet*) prináša básne s tematikou sci-fi. V jednej z nich (v básni *Ako sme na tom*) počítač v budúcnosti vyhodnocuje, čo zostalo z človeka na Zemi. Výsledky sú katastrofálne: z celej svetovej kultúry a civilizácie ostali iba jaskynné maľby. Báseň *Futurologia* je víziou o budúcom svete – hoci technika bude neuveriteľne vyspelá, ľudia už nebudú vedieť, čo sú to kvety. Napriek tomu je básnik optimistický, verí, že aj v budúcnosti sa nájde zopár ľudí, ktorí budú písať básne.